

Nr 284

Av herr Nordgren m. fl., om statsanslag till statens hantverksinstitut för resestipendier åt lärare m. fl.

(Lika lydande med motion nr 191 i Första kammaren)

Den av statens hantverksinstitut bedrivna kursundervisningen i tekniska och tekniskt-ekonomiska ämnen för företagare och yrkesmän inom huvudsakligen den mindre och medelstora företagsamheten har under de senaste åren ökat mycket kraftigt. Ökningen hänför sig icke enbart till kursdeltagarantalet inom mera äldre yrkes- och ämnesområden utan omfattar även de nyare områden där fortbildning till följd av den tekniska utvecklingen blivit synnerligen aktuell, t. ex. automation, teleteknik, modern svetsteknik, ytbehandling, kylteknik inom livsmedelsområdet o. d. Den tekniska utvecklingen har givetvis dessutom satt sin prägel på hela det yrkesområde, som institutet har inriktat sig på, särskilt vad avser arbetsmetodik och det rationella utnyttjandet av nya material m. m.

Samtidigt som hantverksinstitutets kurser starkt ökat i antal och ämnesmässigt differentierats, har utvecklingen medfört att de blivit betydligt mera tekniskt avancerade än tidigare för att kunna uppfylla de aktuella fortbildningsbehov, som inom näringslivet aktualiseras i dagens läge.

I den rådande situationen ställes därför givetvis stora krav på de tekniker och fackmän, som ha att planera och genomföra kurserna vid institutet. Såsom lärare och föreläsare vid kurserna har institutet dels sina egna tjänstemän — ingenjörer, tekniker och yrkeskonsulenter m. fl. — dels specialister från näringslivet, med vilka institutet uppehåller ett kontinuerligt samarbete. Dessa, som representerar en mycket stor sakkunskap och kan räknas i flera hundratal, har visat ett livligt intresse för institutets verksamhet och villigt ställt sig till förfogande för föreläsningar och lektioner. Institutets kursverksamhet skulle icke ha uppnått den omfattning och kvalitativa standard som varit fallet, därest ifrågavarande specialister icke funnits att tillgå.

I möjligaste mån söker emellertid institutet använda sin egen expertis i undervisningen. Såsom huvuduppgift har institutets olika tekniker och konsulenter dessutom att planera och organisatoriskt genomföra de kurser, varav yrkesmän och fackmän i dagens tekniska utveckling har särskilt behov. Att analysera detta behov och att på mest effektiva sätt genomföra dylika kurser inom den koncentrerade tid, som i fortbildningen av naturliga skäl står till förfogande för yrkesfolket i produktionen, innebär en mycket krä-

vande arbetsuppgift. För fullgörande av densamma är det synnerligen nödvändigt att institutets tekniker och fackmän kan följa med i den tekniska utvecklingen och därmed få kännedom om de nya material, arbetsmetoder, redskap och maskiner, som snabbt kan bli aktuella för yrkesmännen och företagarna i allmänhet. Att öka de egna lärarnas undervisningsförmåga inom nya områden är givetvis också av intresse för institutet, då kurskostnaderna härigenom blir lägre.

I arbetet för kursverksamheten är det nödvändigt att följa utvecklingen utomlands. Att inskränka denna uppgift endast till ett studium av utländsk litteratur, tidskrifter och publikationer är icke till fyllest. För institutets tjänstemän är det nämligen erforderligt att mera i detalj få kännedom om huru olika slags tekniska nyheter tillämpas i praktiken ute i en mera bred företagsamhet. Av den orsaken måste studieresor utomlands vara synnerligen önskvärda.

Några medel härför har hittills icke stått till institutets förfogande. Institutet har emellertid mycket goda utlandsförbindelser särskilt i de nordiska grannländerna och även i vissa västeuropeiska stater, där motsvarande verksamheter för den mindre och medelstora företagsamhetens tekniska utveckling och utbyggnad bedrivs av olika organ och institutioner. Institutet får regelbundet mottaga studiebesök från dessa kretsar och har därvid kunnat dela med sig av sina erfarenheter. Institutets organisation och arbetsätt har därvid tilldragit sig stort intresse och uppskattning. Några svarsbesök och motsvarande studier har institutet emellertid av brist på medel icke kunnat genomföra.

Studiebesök utomlands för institutets lärare och konsulenter m. fl. skulle utan tvivel vara mycket gagnande för institutets verksamhet. Studiebesöken skulle kunna omfatta såväl besök vid industrier som mindre företag samt även studier vid forskningsinstitut, olika slags fortbildningsinstitutioner, yrkesskolor m. m. Deltagande i internationella yrkes- och branschkonferenser skulle även vara av värde. Tillkomsten av det europeiska frihandelsområdet med därmed följande krav på vårt näringslivs, även den mindre företagsamhetens, rationalisering och tekniska följsamhet internationellt sett, synes göra nämnda önskemål synnerligen aktuella.

Upplysningsvis kan nämnas, att hantverksinstitutets motsvarighet i Norge, Statens Teknologiske Institutt, för ovannämnt ändamål har ett årligt statsanslag, för närvarande utgående med 30 000 norska kronor.

Det synes lämpligt, att även statens hantverksinstitut tillföres medel för möjliggörande av utländska studieresor till förmån för dess verksamhet. Förutom till lämpliga institutstjänstemän bör resebidrag även kunna utgå till utomstående lärare från näringslivet, som kontinuerligt undervisar vid institutet. Stipendieansökningar bör prövas och avgöras av institutets styrelse.

Med hänvisning till vad som ovan anförts föreslås,

att riksdagen för budgetåret 1961/62 måtte anvisa ett reservationsanslag under tionde huvudtiteln, Statens hantverksinstitut: Resestipendier åt lärare m. fl. vid statens hantverksinstitut å 10 000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1961

Hans Nordgren

Dag R. Edlund

John Eriksson
i Bäckmora

N. Stenberg

Gösta Darlin

Lars Eliasson
i Sundborn

Carl Eric Hedin